

Főtitkári beszámoló a július-augusztus havi munkáról.

1./ Az Akadémia legfontosabb rendezvényei július-augusztus hónapban:

a./ Az elmúlt hónap jelentős eseménye volt az I. Magyar Fizikus Kongresszus. A Kongresszus megnyitó előadását Novobátszky Károly akadémikus tartotta "A hazai fizika helyzete a múltban és ma" címmel. Az előadás hü képet adott a fizikai kutatások és különösen a kísérleti fizikai kutatások helyzetéről felszabadulás előtt és napjainkban.

(magyar részről)

A Kongresszus két legjelentősebb előadása Gombás Pál akadémikusnak "Egy új statisztikus atommodellről" és Novobátszky Károly akadémikusnak "A quantumelmélet statisztikus sokaságáról" tartott előadása volt. Gombás akadémikus előadásában jelentős új eredményekről számolt be, Novobátszky akadémikus pedig mechanikai analógia alapján vezette le a quantummechanika alapegyenleteit. Külföldi vendégeink előadásai közül kiemelkedett Fock és Ljevstin akadémikusok előadása. Fock akadémikus "A Bohr-féle quantummechanikai elgondolások kritikája" címmel tartott előadást, melyben a quantummechanikai problémák dialektikus magyarázatát adta és bírálta a quantummechanikai kutatások terén fellépő idealista nézeteket. Ljevstin akadémikus "Energiaátalakulás és átadás lumineszkáló anyagokban" címmel igen értékes előadást tartott.

Megállapítható, hogy a Kongresszus sikeres és eredményes volt. Egyrészt helyzetképet adott a magyar fizikai kutatásokról, másrészt a baráti országok fizikusaival való kapcsolat kiépítése terén ért el eredményeket. A Kongresszus szervezése terén az alábbi hibák mutatkoztak: a program túlszűkült volt és így kevés idő maradt a szakmai megbeszélésekre és intézetlátogatásokra, kis számban szerepeltek az előadók és hozzászólók között fiatal fizikusok. Sikeresebb lett volna a Kongresszus munkája, sokkal több vita alakulhatott volna ki, ha plenáris ülések helyett szekció üléseket is szerveztek volna.

b./ Július hónapban jelentős rendezvény volt a Pécsen lezajlott MÉT /Magyar Élettani Társaság/ Vándorgyűlés. A Vándorgyűlés igen jól sikerült és mind tudományos, mind ideológiai színvonal tekintetében kiemelkedett az eddigi hasonló megmozdulások közül. A Vándorgyűlés a vitaszellel fellendülést mutatva, mert szinte minden előadást igen alapos és színvonalas vita követett. Megnyilvánult a Vándorgyűlésen egyes tudományágak és intézetek bizonyosfokú lebecsülése, ami például abban nyilvánult meg, hogy érdektelenül fogadták az Élelmezéstudományi Intézet előadásait.

c./ Júliusban Iszkaszentgyörgyön bányajárással egybekötött Bauxitbányászati Ankét volt. Az ankéton Pohl Károly tartott előadást, melyet igen értékes vita követett, sok javaslat hangzott el, a vitába élénken kapcsolódtak be a résztvevő szovjet szakemberek is.

d./ Augusztusban Dunai Vízgépészeti Ankétot rendezett a VI. Osztály. Az Ankét az előadók javaslatai alapján a Dunai

Orsz. Szeged
Kovács

to a...
előre meg...
(Dunai... vita)

Vizerőmű és a hazai vízgépgyártás általános fejlesztésére javaslatokat dolgozott ki. Az anketon több javaslat hangzott el, pl. javasolták, hogy Áramlástanai Akadémiai Kutatóintézet azonnali felállítását, egy önálló vízgépgyár és vízgépeket tervező iroda létesítését, stb.

2./ Kiküldetések, meghívások július-augusztus hónapban:

a./ Kiküldetések:

Rusznyák István és Fűrő Imre akadémikusok 3 hétig a Szovjetunióban tartózkodtak és tapasztalatokat gyűjtöttek a Kísérletes Orvostudományi Kutató Intézet felállításához.

Résztvettünk a stockholmi Elméleti és Alkalmazott Kémiai Kongresszuson. Schulek Elemér és Bognár Rezső akadémikusok képviselték az Akadémiát.

Kéttagú delegáció utazott a lipcsei vásárra, Rázsó Imre és Bognár Géza levelező tagok.

Somos András levelező tag és Szilágyi János György múzeumi osztályvezető Bulgáriában voltak tanulmányuton, előadások tartására.

Rády György vegyész és Décsi Gyula nyelvész aspiránsok 3 illetőleg 5 hónapra Csehszlovákiába utaztak.

b./ Meghívások:

A Fizikus Kongresszuson 10 külföldi vett részt, 2 szovjet, 2 bolgár, 3 csehszlovák és 3 lengyel.

3./ Az Akadémia tudományos osztályainak 1953. július-augusztus hónapban végzett munkájáról.

Az osztályok elkészítették II. félévi munkaterveiket.

Foglalkoztak az osztályok a II. ötéves terv előkészítésével.

Az itthon tartózkodó szovjet aspiránsokkal is foglalkoztak az osztályok.

I. Osztály

Az általános feladatokon kívül felülbírálta az Osztály az intézetek és társaságok I. félévi munkabeszámolóit. Elkészítették a létesítendő Irodalomtudományi Intézet tervét.

II. Osztály

Az egyes állandó bizottságok elkészítették a második ötéves terv tematikai javaslatait, melyet tegnap vitattak meg az állandó bizottsági titkári aktivaértekezleten.

Elkészültek - a közgazdaság ágazati szakjainak kiételével - a kandidátusi minimumok.

Július 6-án volt az akadémiai ideológiai tanfolyam záróülése, melyen Mátrai László levelező tag számolt be az oktatás eredményeiről és hiányosságairól. Augusztus hónap folyamán pedig az osztály elkészítette a következő évi akadémiai ideológiai oktatás tematikáját.

A Pedagógiai Bizottság megvitatta "A közösségi nevelés az osztályfőnöki munkában" című készülő munkát.

III. Osztály

Legfontosabb munkája volt az osztálynak a Fizikus Kongresszus előkészítése és lebonyolítása. Ezenkívül az osztály az általános feladatokat ellátta pl. az aspiránsokkal való foglalkozás stb.

IV. Osztály

Az osztály előkészítette a két új intézetnek, a

Martonvásári Növénytermelési Kutató Intézetnek és az Állategészségügyi Kutató Intézetnek átvételét.
A Mezőgazdasági Ökonómiai és Üzemszervezési Állandó Bizottság Krivoov szovjet professzor előadása alapján megvitatta a termelészövetkezetek bevétel-kiadási előirányzatával és szárszámadásával kapcsolatos kérdéseket.

Az Állategészségügyi Állandó Bizottság részletesen felülvizsgálta és megvitatta a brucellózis elleni védekezésről kiadott minisztertanácsi határozatot és javaslatokat dolgozott ki az FM részére a védekezés megjavítására vonatkozóan.

Foglalkozott az Osztály az Erdészeti Kongresszus előkészítésével is.

V. Osztály. Julius hónapban rendezte az Osztály a MEF Vándorgyűlést. Augusztusban az egyetemi tanszékek kutatóállásra vonatkozó igényeit állították össze. Ezenkívül egyéb általános problémákkal foglalkoztak, pl. a második ötéves terv előkészítésével stb.

VI. Osztály. Az Osztály több intézet munkáját ellenőrizte pl. a Vasipari Kutató Intézet első félévi munkáját ellenőrizték és megállapították, hogy túlsóttan sok té-mával foglalkozik és a kutatások nem kerülnek kellő mértékben üzemi realizálásra.

Az Osztály több javaslatot dolgozott ki így pl. a híradástechnika fejlesztéséről.

A második ötéves terv előkészítésével kapcsolatban van és 90 %-ban már elkészült a jelenlegi kutatások helyzetének felmérése.

VII. Osztály. Az Osztály területén a bizottságok több fontos kérdéssel foglalkoztak pl. az Építőanyag Főbizottság "A technológiai tudomány szerepe a tudományok között" című elvi témát tárgyalta meg.

A magyar-csehszlovák Szénfeldolgozó Főbizottság Szénkémiai Albizottsága csehszlovák vendégek részvételével tartott ülést, melyen a szénfeldolgozás közös problémáit tárgyalták meg.

4./ A MPTESZ /Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége/ foglalkozik a Tudományos Munkások Világszövetsége budapesti ülésének előkészítésével. Ez az ülés ismét egy alkalom lesz arra, hogy a magyar tudósok külföldi tudósokkal kapcsolatot építsenek ki. Több külföldi tudós - Bernal, Wooster - előadást fog tartani és intézetlátogatásokat is tervbevéttünk.

*Dr. R. Kéri & Tisztelt
Könyvtár igazg.*

